

กลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มผลประโยชน์

2

- เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเสถียรภาพ และพัฒนาการของระบบการเมืองไทยในระบบประชาธิปไตย
- เป็นองค์กรหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนในการกำหนดนโยบายด้วยวิธีการเรียกร้องผลประโยชน์นอกรัฐสภา
- เป็นส่วนหนึ่งของพลังทางการเมือง คือกลุ่มคนที่มีแนวคิดฐานะในสังคม เชื้อชาติ ศาสนา และอาชีพ ที่คล้ายกันมารวมกลุ่มกัน เพื่อจุดประสงค์ทางสังคม

กลุ่มผลประโยชน์

3

มักจะออกมาในรูปแบบ

- สโมสร
- สมาคม
- ชมรม
- กลุ่มอาชีพ

ความหมายของกลุ่มผลประโยชน์

- หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กันด้วยความสมัครใจ และพยายามกระทำการเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองกระทำหรือไม่กระทำอันใด เพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของกลุ่มตน แต่ในขณะเดียวกันก็ปฏิเสธที่จะรับผิดชอบโดยตรงที่จะปกครองประเทศ

ความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์

- ความสำคัญ บทบาท และจำนวนของกลุ่มผลประโยชน์จะมีมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของสังคมนั้น ๆ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง
- ในสังคมที่มีความเจริญทางอุตสาหกรรมสูงมักจะมีกลุ่มผลประโยชน์มากทั้งในแง่จำนวนและบทบาท มากกว่าสังคมเกษตรกรรม
- ในสังคมที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยจะมีกลุ่มผลประโยชน์ที่แสดงบทบาทและความสำคัญเด่นชัดกว่าในสังคมเผด็จการหรือคอมมิวนิสต์

- การมีกลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลายในสังคมทำให้ประชาชนสามารถเลือกที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ได้หลายกลุ่มในเวลาเดียวกัน
- เมื่อมีการแข่งขันต่อรองในผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มจึงมีลักษณะเป็นการประนีประนอมระหว่างกลุ่มมากกว่าเป็นการแข่งขันยื้อแย่งด้วยกำลัง

บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์

7

มี 2 บทบาท คือ

- การพยายามสร้างอิทธิพลต่อสมาชิกสภานิติบัญญัติให้ดำเนินการตรากฎหมายไปในทิศทางตามที่กลุ่มตนต้องการ ซึ่งอาจเป็นไปเพื่อที่จะให้ออกกฎหมายหรือระงับการออกกฎหมายไปในทิศทางตามที่กลุ่มตนต้องการ
- วิธีการสร้างอิทธิพลต่อสมาชิกรัฐสภาที่เป็นที่นิยมมากที่สุด คือ การ **lobby**

บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์

- การสร้างอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ เช่น การยื่นข้อเรียกร้อง การชุมนุมประท้วง เป็นต้น เพราะการกำหนดนโยบายของรัฐในระบอบประชาธิปไตยจะต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ของประชาชนด้วยเสมอ
- ดังนั้น กลุ่มผลประโยชน์จึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐมากกว่าปัจเจกบุคคล

ความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์

9

ขึ้นอยู่กับ

□ ขนาดของกลุ่ม

กลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนมากจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลเพื่อให้เป็นไปตามที่กลุ่มตนต้องการได้มากกว่ากลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกน้อย

□ สถานภาพทางสังคม

กลุ่มใดมีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า จะมีอิทธิพลมากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ

ความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์

10

□ ความสามัคคีของกลุ่ม

กลุ่มขนาดใหญ่ต้องประสบความล้มเหลวเพราะขาดความสามัคคี สาเหตุเพราะว่าการมีจำนวนสมาชิกมากทำให้การปฏิสัมพันธ์กัน ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มมีน้อยลงทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพจน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในเป้าหมายและวิธีการ

□ ภาวะความเป็นผู้นำ

คุณภาพของผู้นำกลุ่มเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการนำมาซึ่งความสำเร็จ ลักษณะของผู้นำที่มีคุณภาพจะทำให้กลุ่มมีพลังและวิธีการที่แน่ชัด จน สามารถประสบความสำเร็จในการสร้างอิทธิพลทางการเมือง

ประเทศไทยกับกลุ่มผลประโยชน์

- กลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทยมักออกมาในรูปของกลุ่มหรือสมาคม โดยจำกัดตัวเองไม่ยุ่งเกี่ยวหรือแสดงบทบาททางการเมือง
- สาเหตุคือ วัฒนธรรม แนวคิด ลักษณะสังคมและเศรษฐกิจไม่เอื้อ หรือส่งผลกล่อมเกล่าให้คนไทยรักที่จะทำงานหรือพยายามรวมกลุ่มเพื่อเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง
- ที่สำคัญกฎหมายไทยมีข้อห้ามกลุ่มหรือสมาคมดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ทำให้สถาบันกลุ่มผลประโยชน์ของไทยไม่มีโอกาสในการพัฒนาสู่สถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งพอที่จะแสดงบทบาทในการมีอิทธิพลจนสามารถโน้มน้าวรัฐบาลให้กระทำหรือไม่กระทำตามความต้องการของกลุ่มตนได้

ลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์

12

- การยกย่องผู้มีอำนาจอันเป็นผลมาจากระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยทำให้กลุ่มผลประโยชน์มักใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับหรือมีอิทธิพลเข้ามาเป็นผู้นำกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาดำรงตำแหน่งจริงหรือเพียงแต่ในนาม
- กลุ่มผลประโยชน์ของไทยมักขาดเอกภาพ ทำให้กลุ่มผลประโยชน์ไม่สามารถมีศักยภาพเพียงพอในการแสดงอิทธิพลเพื่อจุดประสงค์ของกลุ่มได้
- กลุ่มผลประโยชน์ของไทยเป็นภาพลวงในจำนวนสมาชิก เพราะอำนาจเด็ดขาด การตัดสินใจ การดำเนินนโยบายตกอยู่ในอำนาจของกลุ่มผู้นำในกลุ่มผลประโยชน์เพียงกลุ่มเดียว

